

1 אדלעיל מיניה - ממש חלק אלקה. וב' הפירושים הם בתיבה אחת, והיינו, שגם כפי שנתפסת בגשמיות
 2 הרי היא נשארת ממש חלק אלקה], ו"מאן דנפח מתוכיה נפח, פירוש מתוכיותו ופנימיותו כו"כ²⁸, שלכן,
 3 הנה מבלי הבט על מעמדו ומצבם בקיום התורה ומצוות, הנה להחליפם כו' אי אפשר. -
 4 אמנם, אף שהענין ד"דירה בתחתונים" הוא נעלה יותר מקיום התורה ומצוות, הנה מטעם הידוע לו
 5 צריכה להיות העבודה דתורה ומצוות - "ועשיתם גו' ככל המצוה גו'", וכמבואר בספרים שזהו כדי שלא
 6 יהיה בבחינת "נהמא דכיסופא"³⁰, שלכן צריך להיות הענין ד"דירה בתחתונים" על-ידי עבודה דוקא³¹.
 7 ג. ובהקדמה לזה - "וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל ויאמר אליהם":
 8 כיון שהכוונה היא שתהיה דירה לו יתברך בתחתונים דוקא, היינו, בעולם-הזה התחתון שהקליפות
 9 גוברים בו כו'³², לעשות ממנו (על-ידי התורה ומצוות) דירה לו יתברך - הנה לכל-לראש צריך לפעול
 10 שבירת חומריות העולם, ואחר-כך יכולים לפעול על-ידי התורה ומצוות זיכון הגשמיות, לעשות ממנה
 11 דירה לו יתברך.
 12 וזהו "וידבר את הדברים האלה" - דיבור קשה, אבל לא בנוגע לבני-ישראל, אלא בנוגע להעולם -
 13 לפעול שבירת חומריות העולם; ואחר-כך מתחיל הדיבור לבני-ישראל באמירה רכה - "ויאמר אליהם",
 14 כדרכו של רועה נאמן שמדבר באופן של קירוב, תוך נתינת הוראה מפורטת באופן הזיכון.
 15 ועל דרך המבואר במקום אחר³³ בענין הקדמת גלות מצרים למתן-תורה - כי, כפי שהעולם הוא מצד
 16 עצמו, לא שייך שיהיה בו הענין דמתן-תורה, ולכן הוצרך להיות תחילה זיכון כללי על-ידי גלות מצרים.
 17 ובפרטיות - יש בזה ג' ענינים: (א) שבירת החומריות על-ידי גלות מצרים, (ב) הזיכון שמצד הגילוי
 18 מלמעלה במתן-תורה, (ג) עבודה פרטית של בני-ישראל בקיום התורה ומצוות לאחרי מתן-תורה,
 19 שעל-ידי-זה עושים דירה לו יתברך בפועל.
 20 וכמו כן אצל משה רבינו - "אנכי עומד בין הוי' ובניכם"³⁴ - היו ג' ענינים אלו: (א) "וידבר", דיבור
 21 קשה, לפעול שבירת החומריות, (ב) "את הדברים האלה" - לא עשרה מאמרות שבהם נברא העולם³⁵,
 22 אלא "הדברים האלה" - תורה (פעולת הזיכון מלמעלה), (ג) "ויאמר אליהם" - הוראה לבני-ישראל
 23 בנוגע לפרטי העבודה בזיכון העולם.
 24 ד. אמנם, יכול יהודי להתיירא ולחשוב כיצד יהיה בכחו לברר ולזכך את העולם, בה בשעה
 25 ש"אקדמיה טעניתא"³⁶, שהרי העולם נברא ביום ראשון למעשה בראשית, ואילו האדם נברא רק ביום
 26 הששי.
 27 ועל זה נאמר¹¹: "חזקו ואמצו אל תיראו ואל תערצו מפניהם", והיינו, שאין להתיירא מפני תוקף
 28 העולם, כיון שמשה רבינו פעל כבר שבירת החומריות, כנ"ל. ומה גם שבריאת העולם היא "בשביל
 29 ישראל שנקראו ראשית"³⁷, ובמילא יש להם כח ובעלות על כל העולם.
 30 ומסיים¹¹: "כי ה' אלקיך הוא ההולך עמך לא ירפך ולא יעזבך" - בלשון יחיד - להורות שלכל אחד
 31 מישראל ניתן כח מלמעלה שתהיה לו שליטה וממשלה על כל העולם, כי הכוונה בבריאת העולם "בשביל
 32 ישראל" היא בנוגע לכל אחד מישראל, וכמאמר רז"ל³⁸ "כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם".
 33 ועוד זאת, שהכח לשליטה זו הוא מצד בחינת היחידה שבכל אחד מישראל³⁹.

(30) ראה ירושלמי ערלה פ"א ה"ג. הובא בלקו"ת צו ז, ריש ע"ד. ובכ"מ.
 (31) ראה גם תורת מנחם - התועדויות ח"ד ע' 106. וש"נ.
 (32) ראה ע"ח שמ"ב ספ"ד. הובא בתניא פ"ו. פכ"ד.
 (33) ראה תו"א יתרו ער, ב. ובכ"מ.
 (34) ואתחנן ה, ה.
 (35) אבות רפ"ה.
 (36) ראה זח"א קעט, א"ב.
 (37) פרש"י ר"פ בראשית.
 (38) סנהדרין לז, סע"א (במשנה).
 (39) חסר קצת (המו"ל).